

MARMARA ÜNİVERSİTESİ
ATIK YÖNETİMİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1-

- (1) Bu Yönergenin amacı, Marmara Üniversitesi Rektörlüğü sorumluluk ve yetki alanı içinde eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetleri sonucu oluşan atıkların oluşumuyla bertarafı arasındaki süreçlerin insan ve çevre sağlığına zarar vermeden, ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak yönetilmesi ile atık yönetimi uygulamalarına ilişkin diğer hususları tespit etmektir.

Kapsam

Madde 2-

- (2) Bu Yönerge; Üniversite tarafından üretilen her türlü atığın yönetimine dair usul ve esasları, atık yönetiminde sorumlu olan kişileri, yetki ve görevlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu yönerge; 2872 sayılı Çevre Kanunu ve 2 Nisan 2015 tarih ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Yönetmeliği” ne dayanılarak çıkartılmıştır.

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu Yönergede adı geçen;

- a) **Atıklar:** Kimyasallar, tıbbi atıklar, deney hayvanları ve biyolojik kökenli diğer atıklar, radyoaktif atıklar öncelikli olmak üzere eğitim-öğretim, üretim, hizmet birimlerinde ve araştırma laboratuvarlarında oluşan atıkları, büro atıkları ve elektronik atıklarını,
- b) **Atık Danışma Kurulu:** Atık Yönetimi Komisyonu’nun önerisi ve Rektörlük onayı ile Üniversite içinden ve/veya dışından, konu ile ilgili uzman kişilerden oluşan dört asil ve dört adet yedek üyeden oluşan kurulu,
- c) **Atık İdari Birimi:** Rektör tarafından görevlendirilen ve atık yönetiminden sorumlu kadrolu veya sözleşmeli personelden oluşan birimi,
- d) **Atık Koordinatörleri:** Birim yöneticileri tarafından ilgili alt birimin (Bölüm, Anabilim dalı v.b) atık sorumlusu olarak atanan kişileri,
- e) **Atık Koordinatörlüğü:** M.Ü. Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezini,
- f) **Atık Sorumlusu:** Birim sorumlusu tarafından ilgili birim veya alt birimde bulunan öğrenci, araştırma ve benzeri laboratuvarların, işletmelerin sorumlusu olan kişiyi,
- g) **Atık Üreticileri:** Birimlerde eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetlerinde görev alan personeli,

- h) **Atık Yönetimi:** Atığın oluşumunun önlenmesi, kaynağında azaltılması, yeniden kullanılması, özelliğine ve türüne göre ayrılması, biriktirilmesi, toplanması, geçici depolanması, ara depolanması, taşınması, geri dönüşümü, enerji geri kazanımı dâhil geri kazanılması, bertarafı, bertaraf işlemleri sonrası izlenmesi, kontrolü ve denetimi faaliyetlerini,
- i) **Atık Yönetim Komisyonu:** Rektör tarafından görevlendirilen altı öğretim üyesinden oluşan komisyonu,
- j) **Atık Yönetim Planı:** Çevreyle uyumlu bir şekilde atık yönetimini sağlamak üzere hazırlanan kısa ve uzun vadeli program ve politikaları içeren planı,
- k) **Bakanlık:** Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nı,
- l) **Birimler:** Üniversitenin; Fakülteleri, Yüksekokulları, Meslek Yüksekokulları, Enstitüleri, Uygulama ve Araştırma Merkezleri ve Rektörlüğe bağlı diğer birimlerini,
- m) **Birim Alt Kurulları:** Birimler bünyesinde atık koordinatörlerinden oluşan kurulu,
- n) **Birim Sorumlusu:** Birimlerin yöneticilerini
- o) **Rektör:** Marmara Üniversitesi Rektörünü
- p) **Üniversite:** Marmara Üniversitesi'ni,
- q) **Yönetmelik:** 2 Nisan 2015 tarih ve 29314 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Atık Yönetimi Yönetmeliği" ni,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar

Genel Esaslar

Madde 5-

- (1) Üniversitenin sorumluluk ve yetki alanları içinde oluşan atıkların yönetimi; 2872 sayılı Çevre Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine dayanılarak bu Yönerge ekinde bulunan Atık Yönetimi Uygulama Esasları uyarınca yürütülür.
- (2) Bu kapsamda, zorunlu olmadıkça atık üretiminin oluşmasının önlenmesi/azaltılması esas olup, atık yönetiminin, atıkların insan sağlığına ve çevreye yönelik zararlı etkisini en aza indirecek şekilde uygulanması sağlanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Atık Yönetimi Birimleri, Görev ve Yetkileri

Atık Yönetimi Komisyonu

Madde 6- (1) Atık Yönetimi Komisyonu, Rektörlüğün sorumluluk ve yetki alanı içinde eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet faaliyetleri sonucu oluşan atıkların üretildikleri yerlerde ayrı ayrı toplanması, güvenli bir şekilde geçici olarak depolanması, taşınması ve nihai bertarafının sağlanmasına ilişkin tüm süreçlerde birimlerin çalışmalarının eş güdüm

içerisinde yürütülmesinden, Yönetmelik ve Yönergenin doğru ve etkin bir şekilde uygulanmasından sorumludur.

(2) Komisyonun görev ve yükümlülükleri şu şekildedir:

- a) Yönergenin yürütülmesinde karşılaşılan güçlükleri saptamak, güçlükleri giderecek çözüm önerileri ile çözümlerin üretilmesini sağlamak,
- b) Atık Yönetimine ilişkin olarak Yönergenin 5. maddesinde belirtilen Uygulama Usul Esaslarına ilişkin değişiklik önerilerinde bulunmak,
- c) Birimlerin kendi Atık Yönetim Planlarını hazırlamalarını sağlamak ve bu planların güncellenmesini takip etmek,
- d) Birimlerde eğitimler ve bilgilendirme toplantıları düzenlemek/gerçekleştirmek,
- e) Gerekli hallerde atıklar ve atık yönetimi konularında Üniversite üst yönetimine ve Birimlere bilgi, teknik destek ve talep halinde danışmanlık hizmetleri vermek,
- f) Birimleri denetlemek, ilgili mevzuat değişikliklerini izlemek ve uygulanmasını sağlamak.

Atık Yönetimi Komisyonu Başkanı

Madde 7- (1) Atık Yönetimi Komisyon Başkanı, Atık Yönetimi Komisyonu üyesi öğretim üyeleri arasından, Rektör tarafından görevlendirilir.

(2) Atık Yönetimi Komisyon Başkanının görev ve yükümlülükleri şu şekildedir:

- a) Komisyonu temsil etmek,
- b) Komisyonun çalışmalarını düzenlenmek,
- c) Birimleri ve Atık Komisyonu sorumlularını toplantıya çağırarak,
- d) Atık Yönetimi sürecinde görev alan tüm birimlerin, komisyonların ve idari personelin düzenli ve etkin çalışması için gerekli koordinasyonu sağlamak,
- e) Üniversite genelinde yürütülen atık yönetimi faaliyetlerini içeren yıllık raporları hazırlayarak ilgili birimler ile paylaşmak.

Atık Yönetim Komisyonunun Karar Alma Süreci

Madde 8- (1) Atık Yönetim Komisyonu, üye tam sayısının salt çoğunluğu ile toplanır ve toplantıya katılan kişi sayısının yarısından bir fazlası ile karar alır.

(2) Komisyon, olağan toplantılarını her eğitim/öğretim döneminin başında yapar; ancak gerekli görülmesi halinde başkanın çağrısı ile olağanüstü toplanabilir. Başkan gerekli hallerde, Birimlerin temsilcilerinin de katıldığı genişletilmiş toplantılar düzenleyebilir.

Atık İdari Birimi

Madde 9- (1) Atık İdari Birimi, Rektör tarafından görevlendirilen ve Yönergenin işleyişinden sorumlu kadrolu veya sözleşmeli personelden oluşur. Birim; Rektörlüğün Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne görevlendirdiği bir sekreter ve Yapı İşleri Daire Başkanlığı'nda kadrolu ve çevre konularında eğitimli personelden oluşur.

(2) Atık İdari Biriminin görev ve yükümlülükleri şunlardır:

- a) Atık Yönetim Planlarını ve atık yönetimi bütçe talebini hazırlamak,

- b) Atık Koordinatörlüğü olarak Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezinin görev yapacak olması nedeniyle atık kayıtlarının, atık beyan formlarının alt birimlerden toplanarak, kayıtların tutulmasını sağlamak ve süreci takip etmek, Atık Yönetimi Komisyonu ile birlikte birimlerde denetim yapmak,
- c) Atık Yönetimi Komisyonu ile birlikte birimlerde bilgilendirme toplantıları yapmak,
- d) Resmi yazışmaları ve ilgili resmi işlemleri takip etmek ve Rektörün onayına sunmak,
- e) Bakanlığa yıllık tehlikeli atık beyanlarını vermek,
- f) İlgili kanun ve yönetmeliklerdeki değişiklikleri izleyerek, bunların uygulanmasını sağlamak.

Birim Sorumluları

Madde 10- Birim Sorumlularının görev ve yükümlülükleri şu şekildedir:

- a) Biriminde ve bağlı bulunan alt birimlerde “Atık Yönetimi Yönergesi” esaslarının yerine getirilmesini sağlamak,
- b) Birimine bağlı alt birimlerde (Bölüm, Anabilim dalı) belirlenen “Atık Sorumluları”nı Atık Yönetimi Komisyonuna bildirmek,
- c) Birim içinde atıkların mevzuata uygun bir şekilde toplanmasını ve geçici depolamaya taşınmasını denetlemek,
- d) Atıkların araştırma, üretim birimlerinde/tesislerinde mevzuata uygun bir şekilde geçici depolanması durumunda, güvenli bir şekilde saklanmasını/depolanmasını sağlanmak ve durum hakkında Birim Alt Komisyonlarından sağlanan verilerle Atık Yönetimi Komisyonunu bilgilendirmek.

Birim Alt Komisyonları

Madde 11- (1) Birim Alt Komisyonları, birimler bünyesinde, birim sorumluları tarafından, birim akademik ya da idari personeli arasından belirlenen, atık sorumlularından oluşan komisyonlardır.

(2) Birim Alt Komisyonlarının görev ve yükümlülükleri şu şekildedir:

- a) Alt birime özgü Atık Yönetim Planını hazırlamak,
- b) Eğitimlerin ve bilgilendirme toplantılarını alt birimler düzeyinde düzenlemek,
- c) Alt birimde üretilen, taşınan ve depolanan atıklara ilişkin tüm bilgi ve istatistiklerin aylık beyan şeklinde Birim Komisyonuna iletmek,
- d) Atıkların, Alt birimlerde oluşturulacak geçici Atık Depolama Sahalarından birime ait merkezi geçici depolama sahasına nakliyesini denetlemek.

Atık Sorumluları

Madde 12- Atık Sorumlularının görev ve yükümlülükleri şu şekildedir:

- a) Sorumluluğu dahilindeki alt birimlerde atık oluşturma potansiyeli olan faaliyetleri belirlemek ve takip etmek,
- b) Birimler ve alt birimlerdeki atık üretimini en az düzeye indirecek gerekli tedbirleri almak,

- c) Atıkların insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini giderecek veya en aza indirecek şekilde, uygun biçimde ambalajlanmasını ve etiketlenmesini sağlamak,
- d) Atıkların, alt birimlerde oluşturulacak Geçici Atık Depolama Sahalarında saklanması ve buradan birime ait merkezi geçici depolama sahasına nakliyesini sağlamak,
- e) Alt birimde üretilen, burada geçici olarak saklanan, sonra birime ait geçici merkezi depolama sahasına taşınan ve depolanan atıklara ilişkin kayıtları tutmak, tüm bilgi ve istatistikleri Birim Alt Komisyonuna ve birim sorumlusuna iletme,
- f) Atık toplama tarihleri, ilgili mevzuatta öngörölen atık yönetimine ilişkin teknik bilgileri kendi alt biriminde duyurmak, Üniversitenin atık yönetim politikası ve düzenlemeleri hakkında alt birim çalışanlarını bilgilendirmek,
- g) Alt birim içinde gerekli iç denetimleri yapmak.

Atık Üreticileri

Madde 13- (1) Atık üreticilerinin uyması gereken yükümlölükler şunlardır:

- a) Yönerge ve uygulama esaslarına riayet etme,
- b) Atık oluşumunun önlenmesi, bu mümkün değilse atık üretim miktarının en aza indirilmesini sağlamak,
- c) Mümkünse atık içeriğini geri kazanılmasını sağlamak ve tehlike içeriğini azaltmak/ortadan kaldırmak, uygun saklama ve depolamayı yapmak,
- d) Üretilen atıklarla ilgili kayıtları tutmak, uluslararası kabul görmüş standartlara uygun olarak ambalajlamak ve etiketleme,
- e) Atıkların üretim yerinde, saklanması/depolanmasında iş ve çevre güvenliğinin sağlamak,
- f) İlgili mevzuata ve tesis edilecek Uygulama Usul ve Esaslarına uygun bir şekilde Atık Beyan Formlarını doldurarak, atıkları alt birim Atık Sorumlularına teslim etme.

Yürürlük

Madde 14- Bu yönerge, Senato tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 15- Bu yönerge hükümlerini Rektör yürütür.

MARMARA ÜNİVERSİTESİ

ATIK YÖNETİMİ YÖNERGESİ UYGULAMA ESASLARI

Amaç ve Kapsam

Madde 1- Bu Uygulama Esasları, M.Ü. Rektörlüğü sorumluluk alanı içinde bulunan eğitim, öğretim, araştırma, üretim ve hizmet birimlerinde oluşan atıkların (kimyasallar, tıbbi atıklar, biyolojik atıklar ve radyoaktif atıklar öncelikli olmak üzere eğitim-öğretim/üretim, hizmet birimlerinde ve araştırma laboratuvarlarında oluşan atıkların, büro atıklarının, elektrikli ve elektronik atıkların) insan ve çevre sağlığına zarar vermeyecek şekilde toplanması ve uzaklaştırılması amacıyla hazırlanmıştır.

Görev ve Yükümlülükler

Madde 2- Yönergenin 3. maddesinde tanımlanan her birim sorumlusu, 2 Nisan 2015 tarih ve 29314 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Atık Yönetimi Yönetmeliği” nin “Atık Sorumluları” ve “Atık Üreticileri” başlıklı 11. ve 12. maddesinde belirtilen görev ve yükümlülüklerini eksiksiz yerine getirir.

Atıkların Tespiti ve Tanımlanması

Madde 3- Atıkların tespitinin, Yönetmeliğin Ek-4 listesinde verilen tanımlamalara ve kodlamalara göre yapılması esastır. Bu kapsamda, genel atık listesi aşağıda verilmiş olup (Tablo 1), bu listede bulunmayan atık türleri için, yönetmeliğin Ek-4 listesinde yer alan ilgili diğer tanımlamalara bakılır.

Atıkların Geçici Depolanması

Madde 4- Atıklar üretildikleri yerde, türlerine göre belirlenmiş kriterlere uygun şekilde geçici depolanır. Bu şekilde, sınıflandırılarak depolanan atığın konulduğu kabın üzerinde tehlikeli ya da tehlikesiz atık ibaresi, atık kodu, depolanan atık miktarı ve depolama tarihi bulunur. Atıklar, birbirleriyle reaksiyona girmeyecek, insan ve çevre sağlığına zarar vermeyecek şekilde depolanır.

Atıkların Toplanması

Madde 6- Atıkların toplanması Üniversite idaresi tarafından görevlendirilecek ekipler tarafından yapılacak olup, atıkların türlerine göre ayrılmış ve uygun şekilde depolanmış olmaları birimlerin sorumluluğundadır.

Birimlerin toplamakla sorumlu oldukları atıklar öncelikli olarak eğitim-öğretim/üretim, hizmet birimlerinde ve araştırma laboratuvarlarında oluşan kimyasallar, ham petrol, petrol türevleri ve yapısal değişime uğramış taşlar, kayalar, çimento vb. yer malzemeleri, tıbbi atıklar, biyolojik atıklar, radyoaktif atıklar, elektrikli ve elektronik atıklardır.

Tablo 1: Genel atık listesi (2 Nisan 2015 Tarihli Resmi Gazete Sayı: 29314 Atık Yönetimi Yönetmeliği Ek-4)

20	AYRI TOPLANMIŞ FRAKSİYONLAR DAHİL BELEDİYE ATIKLARI (EVLERDEN KAYNAKLANAN VE BENZER TİCARİ, ENDÜSTRİYEL VE KURUMSAL ATIKLAR)
20 01	Ayrı Toplanan Fraksiyonlar (15 01 Hariç)
20 01 01	Kâğıt ve karton
20 01 02	Cam
20 01 08	Biyolojik olarak bozunabilir mutfak ve kantin atıkları
20 01 10	Giysiler
20 01 11	Tekstil ürünleri
20 01 13*	Çözücüler
20 01 14*	Asitler
20 01 15*	Alkalinler
20 01 17*	Foto kimyasallar
20 01 19*	Pestisitler
20 01 21*	Flüoresan lambalar ve diğer cıva içeren atıklar
20 01 23*	Kloroflorokarbonlar içeren ıskartaya çıkartılmış ekipmanlar
20 01 25	Yenilebilir sıvı ve katı yağlar
20 01 26*	20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar
20 01 27*	Tehlikeli maddeler içeren boya, mürekkepler, yapıştırıcılar ve reçineler
20 01 28	20 01 27 dışındaki boya, mürekkepler, yapıştırıcılar ve reçineler
20 01 29*	Tehlikeli maddeler içeren deterjanlar
20 01 30	20 01 29 dışındaki deterjanlar
20 01 31*	Sitotoksik ve sitostatik ilaçlar
20 01 32	20 01 31 dışındaki ilaçlar
20 01 33*	16 06 01, 16 06 02 veya 16 06 03'un altında geçen pil ve akümülatörler ve bu pilleri içeren sınıflandırılmamış karışık pil ve akümülatörler
20 01 34	20 01 33 dışındaki pil ve akümülatörler
20 01 35*	20 01 21 ve 20 01 23 dışındaki tehlikeli parçalar ⁽⁶⁾ içeren ve ıskartaya çıkmış elektrikli ve elektronik ekipmanlar
20 01 36	20 01 21, 20 01 23 ve 20 01 35 dışındaki ıskarta elektrikli ve elektronik ekipmanlar
20 01 37*	Tehlikeli maddeler içeren ahşap
20 01 38	20 01 37 dışındaki ahşap
20 01 39	Plastikler
20 01 40	Metaller
20 01 41	Baca temizliğinden kaynaklanan atıklar
20 01 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış fraksiyonlar
20 02	Bahçe ve Park Atıkları (Mezarlık Atıkları Dahil)
20 02 01	Biyolojik olarak bozunabilir atıklar
20 02 02	Toprak ve taşlar
20 02 03	Biyolojik olarak bozunamayan diğer atıklar
20 03	Diğer Belediye Atıkları
20 03 01	Karışık belediye atıkları
20 03 02	Pazarlardan kaynaklanan atıklar
20 03 03	Sokak temizleme kalıntıları
20 03 04	Fosseptik çamurları

20 03 06	Kanalizasyon temizliğinden kaynaklanan atıklar
20 03 07	Hacimli atıklar
20 03 99	Başka bir şekilde tanımlanmamış belediye atıkları

(*) : Tehlikeli atıklar

(6) : Elektrikli ve elektronik ekipmanlardan kaynaklanan tehlikeli parçalar, 16 06 altında yer alan akü ve pilleri ve atık listesinde tehlikeli olarak işaretlenen cıvalı şalterleri, katot ışın tüplerinin camlarını ve diğer aktifleştirilmiş camları ve benzerlerini içerebilir.